

MASARYK UNIVERSITY FACULTY OF LAW

Neúzemní samospráva *Jana Jurníková*

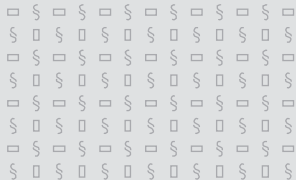
Neúzemní samospráva

- historicky byla představována nejrůznějšími komorami, svazky, gremii a společenstvy, a plnila ve veřejné správě významné poslání
- Členění:
 - 1. profesní komory
 - 2. společenstva
 - 3. ostatní - vysokoškolská samospráva
- *Pozn. nelze zaměňovat se zájmovými sdruženími podle sdružovacího zákona (rybáři, myslivci apod.), někdy mají i ve svém názvu termín „komora“. např. Komora geodetů a kartografů*

Profesní samospráva

- Platí pro ni základní rysy samosprávy
- Souvisí s výkonem „svobodných“ povolání, které je vázáno na členství v dané zájmové korporaci (stavovské komory)
- Specifika (co je jí vlastní):
 - a) specifické předpoklady pro členství (vzdělání, praxe, zkoušky)
 - b) povinné členství
 - c) dohlíží nad kvalitou výkonu povolání, hlídá i profesní etiku
 - d) platba pravidelných příspěvků
 - e) disciplinární delikty (trestání)

Příklady

- Zákon o advokacii (§17) (ČAK)
- *Advokát postupuje při výkonu advokacie tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu; za tím účelem je zejména povinen dodržovat pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže. Pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže stanoví stavovský předpis.*

Profesní samospráva

- Vydávají předpisy - *tzv. stavovské předpisy*
- - zavazují členskou základnu
- - jejich porušení může být důvodem pro zahájení kárného řízení
- Příklady:
- ČAK: „*Kárným proviněním je závažné nebo opětovné zaviněné porušení povinností stanovených advokátovi nebo advokátnímu koncipientovi tímto nebo zvláštním zákonem nebo stavovským předpisem.*“

Profesní samospráva

- Advokátovi lze za kárné provinění uložit některé z těchto kárných opatření:
 - napomenutí,
 - veřejné napomenutí,
 - pokutu až do výše stonásobku minimální měsíční mzdy stanovené zvláštním právním předpisem¹³⁾,
 - dočasný zákaz výkonu advokacie uložený na dobu od šesti měsíců do tří let,
 - vyškrtnutí ze seznamu advokátů,
 - odnětí knihy o prohlášeních o pravosti podpisu na dobu od šesti měsíců do tří let, pokud se advokát dopustil kárného provinění při činění prohlášení o pravosti podpisu,
 - dočasný zákaz výkonu činnosti podle § 56a uložený na dobu od šesti měsíců do tří let, pokud se advokát dopustil kárného provinění při výkonu této činnosti.

Profesní samospráva

- Příklady stavovských předpisů (ČAK):
- - etický kodex
- - o výchově advokátních koncipientů a dalším vzdělávání advokátů
- - stanovení některých podrobností o dokumentaci advokáta vedené při poskytování právních služeb,

Profesní samospráva

- **Organizační uspořádání** (orgány, jejich složení, způsob ustanovení)
- není jednotné pro všechny komory, obvykle zde jsou:
 - - sjezd členů (delegátů) - ČAK sněm
 - - představenstvo - volená funkce
 - - prezident - volená funkce
 - - disciplinární orgán - kárná komise
 - - zkušební komise
 - - případně další orgány

Podle současného právního stavu se v oblasti komor jedná o :

- **advokátní komoru,**
- **□ lékařskou komoru, stomatologickou komoru, lékárnickou komoru,**
- **□ komoru veterinárních lékařů,**
- **□ komoru patentových zástupců,**
- **□ notářskou komoru,**
- **□ komoru architektů,**
- **□ komoru autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě,**
- **□ komoru daňových poradců,**
- **□ komoru auditorů,**
- **□ exekutorskou komoru**

Společenstva

- **2. společenstva - dobrovolné členství**
- (Hospodářská komora ČR a Agrární komora ČR)
- - jedná se o komory, které sdružují podnikatele se sídlem nebo bydlištěm na území České republiky, přičemž členství v komoře není podmínkou výkonu povolání.
- - slouží k podporování podnikatelských aktivit
- - mají svoji vlastní organizační strukturu

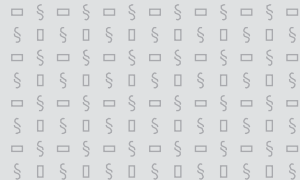

Ostatní samospráva

- - jde o subjekty pouze částečně samosprávné
- *Př. vysoké školy či školská samospráva (dle školského zákona - orgán školská rada)*

Akademická samospráva (zákon o vysokých školách)

- veřejné vysoké školy (zřizovány zákonem)
- mají svoji samosprávnou působnost: např.
 - *určení vnitřní organizace*
 - *určování počtu přijímaných uchazečů o studium, podmínek pro přijetí ke studiu a rozhodování v přijímacím řízení*
 - *tvorba a uskutečňování studijních programů, organizace studia,*
 - *rozhodování o právech a povinnostech studentů*
 - *zaměření a organizace vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí činnosti*

Akademická samospráva

- - specifická organizační struktura
- - **samosprávné orgány**
 - a) akademický senát - samosprávný zastupitelský orgán - zastoupení studenti i akademičtí pracovníci
 - - rozhoduje nejdůležitější otázky (vnitřní předpisy, volba rektora, schvalování rozpočtu atd).
 - b) rektor - volen AS, jmenuje jej prezident republiky
 - c) vědecká rada - jmenuje a odvolává rektor, je složena z významných akademických pracovníků a externistů (např. habilitační řízení)
 - d) disciplinární komise (pokud není VŠ členěna na fakulty) - jmenuje rektor
 - e) rada pro vnitřní hodnocení (nemusí být vždy zřízena)

Akademická samospráva

- VŠ mají pravomoc vydávat vnitřní předpisy
- - schvaluje je AS, podléhají registraci MŠMT
- Př: § 17 ZVŠ
- a) statut veřejné vysoké školy,
- b) volební řád akademického senátu veřejné vysoké školy,
- c) jednací řád akademického senátu veřejné vysoké školy,
- d) vnitřní mzdový předpis,⁷⁾
- e) jednací řád vědecké rady veřejné vysoké školy,
- f) řád výběrového řízení pro obsazování míst akademických pracovníků,
- g) studijní a zkušební řád,
- h) stipendijní řád,
- i) disciplinární řád pro studenty,
- j) pravidla systému zajišťování kvality vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvisejících činností a vnitřního hodnocení kvality vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvisejících činností veřejné vysoké školy,

Akademická samospráva

- *Příklad:*
- *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy registrovalo podle § 36 odst. 2 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách) dne 15. května 2020 pod čj. MSMT-209326/2020 II. změny Statutu Masarykovy univerzity.*